N°. 58.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 22 JULIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Julij.

In de zitting der wetgevende vergadering van den 17den dezer, is door vier leden der regter zijde een voorstel ingediend, daartoe strekkende dat de vergadering hare werkzaamheden van den 13den Augustus tot den 30sten September zoude schorsen. De vraag of dit voorstel van dringenden aard verklaard zou worden, gaf aanleiding tot eenige discussie, ten slotte waarvan besloten werd hetzelve aan de commissie tot onderzoek van de verzoeken om verlof te verzenden, ten einde ten spoedigste rapport deswege uit te brengen.

Vervolgens deed de commissie, in wier handen de vermelde aanvragen om magtiging tot geregtelijke vervolging van drie leden gesteld waren, verslag deswege en concludeerde tot het verleenen der gevraagde magtiging. De Vergadering ging onmiddellijk tot de beraadslagingen over, die hoogst verward waren en ten slotte geenerlei resultaat opleverden, daar het na twee herhaalde stemmingen bleek, dat er geen genoegzaam aantal leden aanwezig was, of aan de stemming deelgenomen had, om een besluit te kunen nemen.

In hare zitting van den 18den dezer heeft de wetgevende vergadering de aangevraagde magtiging tot vervolging van hare leden *Commissaire*, *Cantagrel* en *Koenig*, na eene weinig beduidende discussie, met groote meerderheid van stemmen verleend. De beraadslagingen over de wet op de drukpers, waaromtrent thans door de commissie verslag is uitgebragt, zijn tegen den 21sten dezer aan de orde gesteld.

— De generaal *Lamoricière* heeft gisteren afscheid genomen van den Voorzitter der republiek, en vertrekt heden naar zijn post te St. Petersburg.

— De heer *Charpentier*, architect van het Paleis-National, voormalig kapitein van de artillerie der nationale garde, is gisteren in hechtenis genomen, als betrokken in de zaak van den 13 Junij.

— De Parijssche bladen deelen den volgenden eigenhandigen brief van Paus *Pius IX* aan den generaal *Oudinot* mede, die uit Gaëta overgebragt is door den kolonel *Niel*, welke namens den generaal aan Zijne Heiligheid de sleutels van eene der poorten van Rome had moeten aanbieden:

« Mijnheer de generaal!

« De welbekende dapperheid der Fransche krijgslieden ondersteund door de regtvaardigheid der zaak die zij verdedigden, heeft de overwinning behaald. Ontvang, mijnheer de generaal, mijne gelukwenschingen wegens het aandeel dat gij aan die belangrijke gebeurtenis hebt genomen, gelukwenschingen, niet wegens het vergoten bloed, waarvan mijn hart eenen afkeer heeft, maar wegens het teruggeven der vrijheid aan weldenkende en christelijk gezinde personen, aan welke het voortaan niet meer als misdaad zal worden toegerekend dat zij de hun door God beschoren goederen genieten, en Hem op de de door kerk voorgeschreven wijze vereeren, zonder gevaar te loopen van het leven of de vrijheid te verliezen.

« Met opzigt tot de groote moeijelijkheden die ten gevolge van deze gebeurtenis zullen ontstaan, verlaat ik mij geheel en al op de Goddelijke bescherming. Ik geloof dat het voor het Fransche leger niet onnut zal wezen, de geschiedenis te kennen der gebeurtenissen die gedurende mijne regering hebben plaats gehad. Zij zijn beschreven in mijne allocutie, die u, mijnheer de generaal, bekend is, maar waarvan ik u desniettemin een aantal exemplaren doe toekomen, ten einde zij zou kunnen gelezen worden door degenen aan wie gij het voegzaam zult achten haar mede te deelen.

« Dat stuk bewijst voldoende, dat de zegepraal des Franschen legers behaald is op de vijanden der menschelijke maatschappij; die zegepraal zal daarom gevoelens van dankbaarheid opwekken bij alle weldenkenden in Europa en in de gansche wereld.

« De kolonel *Niel*, die mij met uwe zeer geëerde depêche de sleutels van eene der poorten van Rome aangeboden heeft, zal u de tegenwoordige overhandigen. Met de grootste voldoening maak ik van die gelegenheid gebruik om u mijne gevoelens van vaderlijke toegenegenheid te doen kennen en u de verzekering te geven, dat ik zonder ophouden gebeden voor u, voor het Fransche leger, voor de regering en voor geheel Frankrijk tot den troon des Almagtigen opzende.

« Ontvang enz.

« Gaëta, 5 Julij 1849. « *Pius IX.*"

— Het Toscaansche regeringsblad deelt een den 8sten te Rome uitgevaardigd decreet van den generaal *Oudinot* mede, waarbij bevolen wordt, dat de vlag en de wapenschilden van het revolutionnair bewind binnen 24 uren moeten worden weggenomen, en voorts na dien tijd het dragen der roode muts, als de leus van regeringloosheid, verboden wordt. Voorts vindt men in dat blad een schrijven van den generaal *Oudinot* aan de Romeinsche municipaliteit van den 8sten, de kennisgeving inhoudende, dat de Fransche soldaten eene inschrijving geopend hadden tot ondersteuning van de ingezetenen die thans gebrek aan werk hebben; dat de generaal zelf voornemens is een groot aantal ingezetenen te bezigen bij de werken voor de artillerie en genie, waartoe hij zijne eigen soldaten had kunnen gebruiken, en dat hij steeds bereid zou wezen om de pogingen der municipaliteit ten gunste der openbare en bijzondere belangen te ondersteunen.

Van den 19den

In de zitting der Wetgevende Kamer van heden, welke bestemd was tot het aanhooren van rapporten op petitiën, heeft zich een belangrijk incident voorgedaan, ter zake van een adres van den generaal *Castellane*, die na de revolutie van Februarij 1848; met 38 andere hoofd-officieren op pensioen werd gesteld, en thans verlangde weder onder de in werkelijke dienst zijnde officieren te worden opgenomen. Van de zijde der meerderheid werd het gedrag van het voorloopig gouvernement ten deze gelaakt, ja het wettig bestaan van dat gouvernement zelfs aangerand, terwijl van de linker zijde de kolonel *Charras* tot verdediging van den maatregel optrad en de regten van het voorloopig gouvernement poogde te handhaven; immers was dit door de Nationale Vergadering, die even als de tegenwoordige vergadering door de algemeene stemming gekozen was, in zijn gezag bevestigd. Vervolgens trad de generaal *Fabvier* op om het gedrag van den kolonel *Charras* te schandvlekken, die schoon republikein, toch op de edelmoedigste wijs door de hertogen *van Nemours* en *van Aumale* behandeld was. Dit gaf den heer *Charras* weder aanleiding om zich op zijne daden te beroepen, hoewel ook hij moest erkennen dat de hertog *van Aumale* zich edelmoedig jegens hem gedragen had. Van welk eene beteekenis deze vrij duidelijk aan den dag gelegde gevoelens der meerderheid omtrent de revolutie van Februarij en het voorloopig gouvernement is, valt van zelf in 't oog. Na eene onstuimige discussie werd besloten dat de petitie aan den minister van oorlog zou gezonden worden.

— De commissie van onderzoek voor het ontwerp tot regeling van het openbaar onderwijs, heeft eerst na de derde stemming den heer *Beugnot* tot haren president gekozen; de heeren *Thiers* en *Fresneau* waren de andere kandidaten. Ook in deze betwiste keuze wil men de kenteekenen zien van de verdeeldheid die zich allengs meer in de meerderheid openbaart.

Aan de vergadering is het rapport nopens het ontwerp op de drukpers, door den heer *Combarel de Leyval* opgemaakt, rondgedeeld. De commissie heeft de voorgestelde straffen nog willen bezwaren, en de algemeene verspreiding van dagbladen bemoeijelijken; zij heeft ook de schorsing, bij de wet van 18 Julij 1828 bepaald, en door het gouvernement weder voorgesteld, behouden.

— De opbrengst der indirecte belastingen heeft gedurende het eerste halfjaar 1849 bedragen fr. 334 436 000; in 1848 fr. 331 827 000, in 1847 fr. 393 645 000.

— Men spreekt van botsingen tusschen een bataillon der mobiele garde en de bevolking op het eiland Corsika.

— De Prins *van Canino*, *Karel*, zoon van *Lucien Bonaparte*, gewezen president der constituërende Parijsche vergadering, is, volgens den *National*, op ministerieel bevel te Orleans gearresteerd, van Marseille zich naar Parijs willende begeven. Andere bladen spreken hiervan echter niet.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 53,30; 5 pCt. 87,45; Rom. Leening 73.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Julij.

Het Pruisische regeringsblad van den 19den dezer kondigt aan, dat de ratificatien van de overeenkomst betrekkelijk den wapenstilstand met Denemarken en van de voorloopige vredesvoorwaarden den 17den des avonds uitgewisseld zijn, en dat de bedoelde staatsstukken den 20sten openbaar gemaakt zullen worden.

— Uit Hamburg schrijft men van den 17den dezer:

« De voorslagen omtrent den vrede in het noorden, zijn: eene administrative scheiding van Sleeswijk, dat staatkundig aan Denemarken onderworpen blijft; Holstein en Lunenburg blijven deelen des Duitschen Rijks, doch de bepalingen nopens die betrekking worden tot de geheele constituering van Duitschland uitgesteld. Die gewesten erlangen eene Staatsregeling van den Koning van Denemarken. De vrede zal de regten wederzijds niet schaden; tot regeling der erfopvolging zal de hertog *Frederik VII* het initiatief nemen. Tot aan de schikking van den wapenstilstand zullen 6000 Pruissen Zuid-Sleeswijk bezetten. Als onzijdige magt tot bezetting van Noord-Sleeswijk wordt Zweden genoemd. Velen twijfelen, of die voorwaarden door de Holsteiners aangenomen zullen worden."

— Dr. *Hecker* is, verzekert men, sedert eenige dagen te Strasburg, waar hem echter slechts een kortstondig verblijf vergund is, en ontvangt vele bezoeken. Zijn stellig voornemen is met zijne familie naar Amerika terug te keeren. Zijn voorkomen is lijdend, en het gedurig heen en weder reizen heeft hem sterk afgemat.

— Het beleg van Rastadt wordt zeer traag voortgezet. Eenigen meenen dat de overgave, bij gebrek aan levensmiddelen, van zelf zal volgen; anderen, daarentegen, dat de vesting nog ruim van proviand en ammunitie voorzien is, en de Pruissen het stormloopen schuwen, omdat het te veel bloed zou kosten.

Men meldt uit Konstanz, hoe de arrestatiën daar zoo menigvuldig waren dat alle gevangenissen zijn opgevuld, en hoe den 14den dezer eene stremming van alle personen-verkeer aan de Zwitsersche grenzen was verordend.

— Ofen is den 11den dezer weder door de Oostenrijkers bezet, zonder dat deze eenigen wederstand ontmoet hebben. Ook Pesth was, volgens de verzekering van ooggetuigen, geheel door den vijand ontruimd, en zou insgelijks spoedig bezet worden. Uit Komorn hebben de Hongaren, met eene sterke magt, een uitval gedaan, maar de tegen hen overstaande Oostenrijksche en Russische troepen waren nog talrijker, en hebben daardoor, ofschoon niet zonder verlies van dooden en gekwetsten, de poging der Hongaren doen mislukken. De Russen schrijven zulks bijna uitsluitend aan hunne tijdige aankomst en dapperheid toe.

— Het vonnis der moordenaars van den minister van oorlog, *Latour*, werd den 12den dezer te Weenen in het openbaar afgelezen. De tegen hen uitgesproken doodstraf is in dwangarbeid, voor langeren of korteren duur, veranderd.

— De Keizer van Oostenrijk is den 16den dezer uit Weenen naar Brünn in Moravie vertrokken. Officiele berigten uit het hoofdkwartier des generaals *von Haynau* te Nagy-Igmand, te Weenen den 16den bekend gemaakt, houden in, dat hetzelve den 13den naar Gallas bij Dotis verplaatst zou worden, en dat de gemeenschap met den veldmaarschalk vorst *Paskewitsch*, die tusschen Waitzen en Hatvan staat, over Pesth is daargesteld."

Het Weener dagblad van Lloyd meldt het volgende: «De Russen zijn den 11den van Erlau naar den kant van Pesth opgerukt, en volgens de laatste berigten stonden hunne voorposten reeds op twee uren afstands van die stad. De Banus *Jellachich* had zijn hoofdkwartier den 13den nog te Sone; zijne troepen waren door den besten geest bezield en verwachtten met ongeduld het bevel om verder voort te rukken, hetgeen natuurlijk van de gecombineerde bewegingen der overige legerkorpsen afhangt. Generaal *Nugent* heeft zijn hoofdkwartier te Tschakathura; ook de operatien van dit korps zullen naar een gecombineerd plan plaats hebben, en beloven bij den goeden geest der troepen en de sterkte van het korps den besten uitslag."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Julij.

Bij Koninklijk besluit van den 16den dezer zijn de kantoren van 's Rijks directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Breda vereenigd op den voet van ééne ontvangst, en is tot ontvanger van dat vereenigd kantoor benoemd de heer *J. A. F. Bierhaus*, thans ontvanger alleen voor de directe belastingen alhier.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag zijn de algemeene beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling van de toelating en uitzetting van vreemdelingen aangevangen, en in die van Donderdag voortgezet en ten einde gebragt. Daarna is een aanvang gemaakt met de beraadslaging over art. 1 van dat ontwerp.

— Bij den aanvang der zitting van gisteren werd bepaald dat de interpellatien, die nog gedaan moeten worden door den heer *Dommer van Poldersveldt* over de afkoopbaarheid der tienden, en door den heer *Groen van Prinsterer* betrekkelijk het al of niet bestaan van een homogeen Ministerie in verband tot de werkzaamheden der Kamer, blijven uitgesteld tot na den afloop van de behandeling der wetsvoordragten welke na de wet op de vreemdelingen aan de orde zijn, namelijk die betrekkelijk de kroondomeinen en het inkomen der Kroon.

De beraadslagingen over art. 1 van het wetsontwerp tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen zijn daarop voortgezet. Door den heer *Thorbecke* is een amendement op dat artikel voorgedragen van den volgenden inhoud: «Vreemdelingen worden in Nederland toegelaten op den voet, bij de vier volgende artikelen omschreven." Dat amendement is, na uitgebreide beraadslagingen en na door den Minister van Justitie te zijn bestreden, *verworpen* met eene meerderheid van 49 tegen 13 stemmen, waarna het 1ste artikel van de voordragt der Regering is *aangenomen* met eene meerderheid van 52 tegen 11 stemmen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen voortgezet tot en met art. 11, welke allen zijn aangenomen. Daarna zijn de beraadslagingen geopend over art. 12. De heer *Thorbecke* heeft als amendement voorgesteld, de eerste alinea van dit artikel aldus te lezen: «De vreemdeling, gevaarlijk voor de publieke rust, kan op last des Konings worden uitgezet." De beraadslagingen over dit amendement zullen heden worden gehouden.

— Bij besluit van 17 Julij jl., n°. 94, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. met ingang van den 1sten Januarij 1850 op te heffen de betrekking van inspecteur der Latijnsche scholen en van het middelbaar en lager onderwijs, alsmede die van adviseur, belast met de inspectie van het onderwijs in Limburg;

2°. als een gevolg daarvan, met ingang van gemeld tijdstip, den heer *B. Schreuder*, adviseur belast met de inspectie van het onderwijs in Limburg, tijdelijk eervol uit 's Rijks dienst te ontslaan, onder toekenning van wachtgeld en onder dankbetuiging voor de langdurige door hem aan den lande bewezen diensten;

voorts, met ingang van hetzelfde tijdstip, den heer *H. Wijnbeek* eervol te ontslaan als inspecteur der Latijnsche scholen en van het middelbaar en lager onderwijs, en hem te benoemen tot adviseur voor de zaken van het onderwijs bij het departement van Binnenlandsche Zaken.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 16den dezer, n°. 66, goedgevonden te benoemen:

bij den grooten staf, tot 1sten luitenant, bij anciënneteit, den 2den luitenant der artillerie van gemelden staf, *G. A. C. H. von Goedecke*, adjudant bij Zijne Majesteit;

bij het 2de regiment vesting-artillerie, tot 1sten luitenant, bij anciënneteit, den 2den luitenant *N. A. Boom*, van het korps.

— De *Staats-Courant* behelst een besluit van den 11den Julij 1849, (*Staatsblad n°.* 26) houdende vaststelling van een Reglement, betreffende de vergoeding, bij wijze van teruggave, van accijns op het *gemaal van de tarwe*, bij de wet van 26 Mei 1849 (*Staatsblad n°.* 20), ten behoeve van *vermicelli- en macaroni-fabrieken* toegestaan.

— Volgens een der dagbladen heeft de Staats-commissie tot herziening der verordeningen op het Hooger Onderwijs, aan de onderscheiden Faculteiten onzer Hoogescholen voorstellen van daarin te brengen veranderingen gezonden. Het beginsel door de Commissie aangenomen is vrijheid van studie, afschaffing van alle verpligte bijwoning van collegiën; zij verlangt verder eene zoo groote vermeerdering van het aantal Hoogleeraren, dat in alle vakken afzonderlijke lessen kunnen gegeven worden. Het oordeel over deze voorstellen schijnt in vele opzigten minder gunstig te zijn.

— Naar men verneemt, heeft de heer *O. W. A.* graaf *van Bylandt van Marienwaerd*, die in het 8ste kiesdistrict van Gelderland tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal benoemd was, voor die betrekking bedankt.

— Door den Minister van Oorlog is bepaald, dat manschappen die hunnen diensttijd bij het leger hebben volbragt, met het gewone paspoort ook een certificaat van goed gedrag krijgen indien zij het verdienen. Deze alleen zullen later weder worden in dienst genomen, hetzij als vrijwilligers, hetzij als plaatsvervangers.

— Naar men verzekert zal Z. M. zich den 27sten dezer van het Loo naar de residentie begeven.

— Uit eene door den Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz. aangeboden nominatie tot vervulling der predikants-plaats in de hervormde gemeente van Oosterhout (Noordbrabant), zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 10den Julij 1849, n°. 61, benoemd den heer *J. Wigeri Aberson*, predikant der hervormde gemeente te Lage Zwaluwe.

— De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* zegt in de gelegenheid te zijn te kunnen mededeelen, dat de WelEerw. Heer Ds. *J. J. van Oosterzee*, voor de op hem uitgebragte beroeping te 's Gravenhage, bedankt heeft.

— Bij vonnissen van den 14den Julij zijn door den Kantonregter te Breda veroordeeld:

Petrus Hubertus Loman, lancier, in garnizoen te Breda, tot eene geldboete van *vijftig cents*, wegens het bejegenen van iemand met scheldwoorden zonder daartoe te zijn uitgetergd.

Michiel Wouters, voerman te Tilburg, tot twee geldboeten, de eene groot *twaalf gulden en vijftig cents*, de andere *drie gulden*, ter zake van het ontbreken aan zijne kar van eene plaat waarop de naam van den eigenaar staat uitgedrukt, en het besturen van zijn paard met eene enkele lijn binnen de vestingwerken der stad Breda.

En bij vonnis van den 18den Julij zijn bij het Kantongeregt te Ginneken veroordeeld:

Gerardus en *Hendrik van Dijk*, elk tot eene geldboete van *vijf en twintig guldens*, ter zake van het visschen met eene schakel in den besloten vischtijd.

Den 17den Julij is het driejarig dochtertje van *Huibert Kanters*, wonende in de Flier onder de Hooge Zwaluwe, met name *Maria*, in eene wetering achter diens woning gevallen en verdronken.

— *St. Oedenrode*, 12 *Julij*. Heden namiddag hoorden eenige werklieden in de nabijheid der plaats, alwaar zij binnen deze gemeente werkzaam waren, *hulp!* roepen, weshalve zij zich begaven naar den kant van waar het hulpgeschrei vernomen werd, om te zien wat er te doen ware.

Naauwelijks waren zij aldaar, of zij zien een drietal schreijende meisjes, allen beneden de 16 jaren oud, waarvan het oudste, 12 jaren oud, door een hun alstoen onbekend manspersoon, werd tegen den grond gehouden, doch op hunne komst losgelaten, terwijl de onbekende het onmiddellijk op een loopen zette en zich in het koorn trachtte te verbergen.

Spoedig overtuigde men zich, dat er een aanslag op de eerbaarheid van het twaalfjarig meisje gepleegd was en even spoedig maakte men zich van den vermeedelijken dader, een 25jarig jongeling uit het nabij gelegen Schijndel, *Bruys* genaamd, meester, die onmiddellijk voor den heer Burgemeester geleid en door dezen ambtenaar ondervraagd zijnde, vervolgens ter beschikking van den heer Officier van Justitie te 's Hertogenbosch is gesteld.

Uittreksel uit het Verslag *nopens den staat der Provincie* Noord-Brabant, *voorgekomen bij den Staatsraad Gouverneur en de Gedeputeerde Staten der Provincie*, *sedert Julij* 1848 *tot Julij* 1849. (Vervolg van ons vorig Nommer).

Rijks-, Provinciale- en Gemeente-wegen.

I. Groote wegen der 1e klasse.

De rijks groote wegen worden bij voortduring in eenen goeden staat onderhouden. Die in het Arrondissement Breda, zijn den 22 Augustus 1848 voor een tijdvak van $3^{1}/_{4}$ jaar, aanvangende met 1 Julij 1848 en eindigende

met ultimo September 1851, op nieuw in onderhoud aanbesteed; terwijl het onderhoud der Rijks-groote wegen in de Arrondissementen 's Hertogenbosch en Eindhoven, eerst met ultimo Junij 1849 expireert.

De in 1847 gedane verhooging van het gedeelte des grooten wegs n°. 8, tusschen de *Roodebrug* bij het Fort *Isabelle* en het *Kommanderijdijkje* te Vught, voor voortduring aan het oogmerk voldoende, heeft men bij het Departement van Oorlog het voornemen opgevat, om ook het gedeelte wegs tusschen 's Hertogenbosch en de aangegeven brug tot gelijke hoogte op te trekken, waartoe bij dat Departement een ontwerp aanhangig is met opzigt tot de noodige verhooging der bruggen, en bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, voor zoo veel de verhooging van den weg met deszelfs wederzijdsche muurtjes aangaat.

Den 17 October 1848 zijn twee gedeelten wegs n°. 3 nabij den *Uppelschen dijk* onder de Gemeente Sleeuwijk, die tijdelijk aan de Militaire Genie tot aanleg van militaire veldwerken waren afgestaan, wederom in behoorlijke orde aan de administratie van den waterstaat overgegaan.

Het gedeelte wegs n°. 3 tusschen Sleeuwijk en den Nieuwendijk, dat door de innundatie van 18 Januarij jl. overstroomde, is sedert den 1 Maart jl. weder door rij- en voertuigen gepasseerd geworden, ofschoon het laagste punt, namelijk dat in den *Sleeuwijkschen polder* ten noorden van *den Boezem*, ter lengte van 70 à 80 el, eerst den 22 dier maand geheel droog was; hebbende voorschreve gedeelte wegs door deze overstrooming echter zeer weinig geleden.

In Junij 1848 is de traverse door Oosterhout, van wege het Departement van Binnenlandsche Zaken hersteld geworden, welke herstelling eene uitgave van *f* 1,318 heeft gevorderd.

De traverse door Roosendaal is in het begin van 1848 opgenomen, en heeft men bevonden dat de herstelling daarvan eene som van nagenoeg *f* 670 zal vereischen; doch daaraan is tot nog toe geen gevolg gegeven.

De traverse door Wouw vereischt mede herstelling.

Den 10 October 1848 is aanbesteed het verbeteren van het *eerste gedeelte* des grooten wegs der 2^e klasse n°. 4, begrepen tusschen de *Orthenpoort* van 's Hertogenbosch en den *Orthenschendijk*, voor de som van *f* 41,900, welk gedeelte nagenoeg is voltooid; terwijl men met het bouwen der daarin te leggen brug over de *Vliertsche wetering*, reeds ver is gevorderd.

Tot daarstelling van het *tweede gedeelte* diens wegs, van voornoemden dijk tot de *Maas* boven het fort *Crèvecoeur*, is in Maart 1849 een drieledig project aan Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken ingezonden, ten einde daaruit eene keuze te doen en de aan dien weg te geven rigting te bepalen. De aanbesteding van voorschreven gedeelte wegs wordt met verlangen te gemoet gezien.

Nationale milicie.

Met de werkzaamheden voor de ligting der nationale milicie van dezen jare is, in de geheele uitgestrektheid dezer Provincie, op de bij de wet bepaalde tijdstippen een aanvang gemaakt, en dezelve zijn in de volmaaktste orde en regelmatigheid ten einde gebragt.

Het getal der ingeschrevenen is geweest 3,523.

Het kontingent voor deze Provincie voor de ligting van 1849 heeft bedragen 1,072 manschappen, (zijnde 217 minder dan voor de ligting van 1848), en wel:

974 voor het gewoon kontingent, krachtens art. 1 der wet van 27 April 1820;
84 door het Departement van Oorlog opgegeven als bij de korpsen ontbrekende, en
14 ter vervanging van, krachtens art. 21 der wet van 8 Januarij 1817, ontslagen miliciens.

De verdeeling van gemeld kontingent over de Gemeenten dezer Provincie, heeft bij besluit van den 9 Februarij jl. lett. E. plaats gehad, waarbij de bevolking der respective Gemeenten door ons tot grondslag genomen is.

In mindering van gemeld kontingent, zijn tot dusverre aan de verschillende korpsen afgeleverd 1,011 manschappen, te weten:

7 nalatigen, zonder loting ingelijfd;
111 plaatsvervangers, zijnde 2 meerder dan in 1848;
48 nummerverwisselaars, zijnde 13 minder dan in 1848, en
845 lotelingen.

Dierhalve zijn tot hiertoe, aan de voltalligmaking van het kontingent blijven ontbreken 61 manschappen te weten:

7 welke zich als vrijwilligers in dienst bevinden, en van het Departement van Oorlog voor de dienst der nationale milicie zijn gereclameerd;
2 welke wegens ziekte niet zijn kunnen opkomen;
1 welke tijdelijk afwezig is;
2 welke als schippers absent zijn;
2 die als buitenlands zeevarende afwezig zijn, en
46 welke bij gemis van genoegzame voor de dienst geschikte lotelingen, aan het kontingent moeten blijven ontbreken.

Het getal der voorzieningen in hooger beroep, tegen de uitspraken van de milicie-raden, krachtens art. 137 der wet van 8 Januarij 1817, heeft bedragen 115. Van die reclames, welke bijna allen tot ligchaamgebreken betrekking hadden, zijn er, na gedaan geneeskundig onderzoek, 61 als ongegrond afgewezen; terwijl door ons op 54 derzelven of eene finale vrijstelling of vrijstelling voor één jaar is verleend geworden.

Schutterijen.

Volgens de op den 1 Januarij dezes jaars opgemaakte staten, bedroeg de geheele sterkte der schutterij dezer Provincie 12,228 manschappen, en wel:

Van de dienstdoende schutterijen	2262.
— — rustende schutterijen	9966.

De bedoelde staten geven verder de navolgende resultaten aan:

De 1e ban heeft 11,450 hoofden, en wel:

Die der dienstdoende schutterijen	1918.
— — rustende schutterijen	9532.

De 1e ban verdeelt zich als volgt:

Dienstdoende schutterijen.

1e Cathegorie, bevattende de ongehuwden	1549.
2e Cathegorie, waartoe behooren de na de inlijving en thans nog gehuwde schutters met kinderen	369.
In het geheel	1918.

Rustende schutterijen.

1e Cathegorie, zijnde de ongehuwden	8465.
2e Cathegorie, zamengesteld uit de na de inlijving en thans nog gehuwde schutters met kinderen	1067.
Te zamen	9532.

Onderwijs.

Het getal leerlingen op de Latijnsche scholen in deze Provincie aanwezig, bedroeg, volgens de daaromtrent, sedert ons laatst voorgaand jaarlijksch verslag, ingekomen opgaven 289, te weten: Te 's Hertogenbosch 43, te Bergenopzoom 4, te Breda 41, te Boxmeer 21, te Eindhoven 26, te Gemert 42, te Grave 13, te Helmond 23, te Heusden 4, te Megen 46, te Oosterhout 5, te Ravestein 20, te Uden 31, te zamen 289 leerlingen.

De hervorming der Latijnsche scholen te 's Hertogenbosch in een Stedelijk gijmnasium, waarvan wij in ons vorig verslag melding maakten, is op den 18 September 1848 volbragt geworden. Alstoen had de installatie plaats der beide benoemde leeraars de heeren *F. H. E. Wolters* en *J. Ringeling*, de eerstgenoemde voor de hedendaagsche talen en letterkunde enz., en de laatstgemelde voor de wiskunde, het Italiaansch boekhouden enz. Bij de opening van den leercursus 18^{48}/$_{9}$, zijn bij het *dertiental* aanwezige leerlingen der oude Latijnsche scholen, onmiddellijk *negen* nieuwe bijgekomen, welk getal het te verwachten is, dat door het geven van goed en doelmatig onderwijs meer en meer zal aangroeijen.

Onder de Latijnsche scholen in deze provincie welke in eenen gunstigen toestand verkeeren, kunnen gerangschikt worden die te Breda, Grave en Eindhoven; terwijl de overigen kunnen geacht worden op de hoogte van derzelver bestaan te zijn gebleven.

Kunsten en wetenschappen.

De Koninklijke school voor nuttige en beeldende kunsten te 's Hertogenbosch, houdt haren te regt verworven roem loffelijk staande, en zij levert goede bouwmeesters en ervaren werklieden op. Onderscheidene goudsmeden, die van de teekenlessen gebruik hebben gemaakt, mogen onder de bekwame graveurs, stempel- en wapensnijders gerangschikt worden.

De beeld- en ornamentsnijders, die binnen 's Hertogenbosch en elders in de Provincie gevestigd zijn, hebben allen hunne opleiding in het teekenen en boetseren aan die school genoten.

De in het vak van beeldhouwkunde gunstig bekende jongeling *F. Donkers RHz.*, heeft aldaar den grond voor zijne loopbaan gelegd, en hij is, na vervolgens de akademiën van Amsterdam en Antwerpen te hebben bezocht, en na het volbrengen eener buitenlandsche kunstreis, waartoe de edelmoedigheid van wijlen Z. M. Koning *Willem II* hem in staat heeft gesteld, zich te 's Hertogenbosch komen vestigen, alwaar hij vermoedelijk als leeraar in de boetseerkunde, de compositie, de expressie en anatomie aan die school, zal optreden.

300 Leerlingen in de onderscheidene vakken werden, met den aanvang van den cursus van 18^{48}/$_{9}$ op die school aangenomen.

Het Bestuur is bedacht geworden, om de lokaliteiten door aanbouw te vergrooten, om een grooter getal leerlingen te kunnen plaatsen, hetgeen vooral ook wenschelijk is, omdat tot hiertoe jaarlijks velen wegens gebrek aan ruimte niet zijn kunnen toegelaten worden.

De goede inrigting van het teeken-instituut te Breda en het doelmatig onderwijs hetwelk aldaar gegeven wordt, verdienen bij voortduring lof, en van deze allezins nuttige instelling wordt steeds veel gebruik gemaakt.

Het onderwijs in de bouwkunde op de school te Eindhoven, beantwoordt geheel aan de bestaande voorschriften. De leerlingen maken aanzienlijke vorderingen, en velen hunner mogten bij het later bezoeken van hoogere scholen zich loffelijk doen onderscheiden.

Het getal leerlingen tijdens den laatst gehouden cursus was 98.

De lust voor het onderwijs in de teeken- en bouwkunde te Grave en te Tilburg, blijft toenemen. In de laatstgenoemde Stad was het getal leerlingen tot 47 geklommen.

Het oprigten van teekenscholen in de overige Steden der Provincie behoort nog steeds onder de wenschelijke zaken.

Staat van het armwezen en de instellingen van weldadigheid, banken van leening, spaarbanken, enz.

De uitgaven der in dit Gewest aanwezige Godshuizen, met uitzondering der zieken-gasthuizen, welke wij hierna in het bijzonder vermelden, en onbegrepen 10 gestichten van welke de gevraagde inlichtingen niet zijn verkregen, hebben bedragen de som van *f* 65,304.73, en de middelen met welke in die uitgaven werd voorzien, de som van *f* 63,151.81.

De gestichten, omtrent welke de inlichtingen zijn gesuppediteerd, ten getalle van 23, bevatten eene bevolking van 470 personen, verdeeld als volgt:

231 Oude lieden;
28 Gebrekkigen;
211 Kinderen.

De uitgaven der bestaande gast- of ziekenhuizen, zijnde 7 in getal, hebben beloopen de som van *f* 144,683.99, en de inkomsten de som van *f* 184,076.64^{5}.

Het getal der verpleegden in die gestichten was 1802, en dat der verpleegdagen 93,943.

Bovendien zijn in het zieken-gasthuis te 's Hertogenbosch opgenomen 2634 militairen, die aldaar te zamen 65,187 dagen zijn verpleegd geweest.

Wegens de huiszittende armen bekwamen wij de benoodigde inlichtingen van 248 administratiën, en wel van 22 in de Steden en van 226 ten platte Lande. Ons ontbreken die van 78 administratiën.

Voor zoo verre de verkregene inlichtingen aangaat, bedragen de uitgaven de som van *f* 411,176.62, en wel *f* 38,625.90 voor onderhoud van gebouwen en andere lasten, waarmede de eigendommen en inkomsten zijn bezwaard, de kosten van administratie er onder begrepen; *f* 356,771.87^{5}, voor onderstand van allerlei aard, met inbegrip van begrafeniskosten; *f* 1,154.10 voor aflossing en renten van opgenomen gelden; *f* 3,632,31^{5} voor belegging van gelden, hetzij op hijpotheek, hetzij door aankoop van vaste goederen of op andere wijze, en voor de op de aangekochte effecten verschenen en bijbetaalde renten; en eindelijk *f* 10,992.43 wegens verschillende hiervoren niet genoemde uitgaven.

De middelen, door welke in die uitgaven is voorzien, beliepen de som van *f* 412,374.45, verdeeld als volgt: *f* 184,559.26 wegens inkomsten en bezittingen van allerlei aard en toegekende regten; *f* 49,197.08 wegens kollecten en giften, *f* 143,417.58^{5} wegens subsidiën van de Gemeenten en *f* 269.30 wegens subsidiën van de Provincie of van den Staat; *f* 2,758.25 wegens opgenomene gelden; *f* 8,785.28^{5} wegens erlangde aflossingen van hijpotheken en van te gelde gemaakte inschulden, effecten of andere bezittingen en der daarop verschenen en ontvangen renten, en eindelijk *f* 23,384.69 wegens verschillende hiervoren niet genoemde ontvangsten.

Het getal der bedeelden hetwelk in 1847 beliep 51,337, was in het laatstafgeloopen jaar 47,621, waarvan 20,185 die gedurende het geheele jaar onafgebroken zijn bedeeld geweest, en 27,436 die in den loop van het jaar slechts tijdelijk werden bedeeld.

Van die bedeelden waren er 14,642 in de Steden en 32,979 op het platte Land. Zoodat het getal der bedeelden in 1848, in vergelijking met dat van 1847, met 3,716 is verminderd.

Het getal der bedeelden stond, in verhouding tot de bevolking der Provincie, als 1 tot ruim 8; in de Steden als 1 tot 5, en ten platte Lande als 1 tot ruim 9.

(*Het vervolg hierna.*)

SUB-COMMISSIE

voor het Arrondissement *Breda*, tot inzameling van bijdragen voor het te *'s Gravenhage* op te rigten Standbeeld voor wijlen ZIJNE MAJESTEIT KONING WILLEM II DER NEDERLANDEN.

De opgemelde Sub-Commissie heeft de eer bij dezen ter kennisse van de Inschrijvers te brengen, dat het bedrag der bijdragen ten bovengemelde einde, beloopt als volgt:

Van Heeren Leden der Sub-Commissie, gepensionneerde officieren, arrondissements-regtbank, dd. schutterij en verdere burgerij van Breda	*f* 206.05.	
» Heeren officieren zonder troepen en verdere militaire beambten der vesting Breda	» 12.30.	
» Heeren generaal-majoor-gouverneur, kommandant, officieren, beambten, kadets en gedetacheerde manschappen der Koninklijke Militaire Akademie	» 212.95.	
» Heeren kolonel, officieren en verder personeel van het 1e regiment lanciers	» 90.55.	
» Heeren majoor, officieren en verder personeel van het te Breda garnizoen houdende detachement, 2e regiment vesting-artillerie	» 34.76.	
» Heeren kolonel, officieren en verder personeel van het 7e regiment infanterie	» 78.15.	
» Heeren inspecteur en verdere beambten der posterijen.	» 26.50.	
» Heeren arrondissements-directeur en verdere beambten der directe belastingen	» 113.40.	
» Heeren burgemeester en ingezetenen der Stad Bergen-op-Zoom	» 50.50.	
» Heeren Burgemeester en Ingezetenen der Stad Geertruidenberg	» 39.—.	
» Heeren burgemeesteren en verdere opgezetenen der Gemeenten in het 4e district van Noord-Brabant, door tusschenkomst van den Heer Commissaris van dat district, als:		
Alphen en Riel	*f* 4.75.	
Baarle-Nassau	» 46.—.	
Chaam	» 6.50.	
Dinteloord en Princeland	» 39.—.	
Etten en Leur	» 14.50.	
Fijnaart en Heijningen	» 10.—.	
Gastel (Oud en Nieuw)	» 15.—.	
Ginneken en Bavel	» 23.—.	
Transportere	*f* 128.75.	*f* 864.16.
Transport	*f* 128.75.	*f* 864.16.
's Gravemoer	» 3.—.	
Halsteren	» 14.25.	
Hoeven en St. Martenspolder	» 20.50.	
Huijbergen	» 1.50.	
Klundert	» 14.50.	
Made en Drimmelen	» 4.—.	
Ossendrecht	» 9.50.	
Oudenbosch	» 9.—.	
's Prinsenhage	» 84.—.	
Putte	» 4.—.	
Raamsdonk	» 9.—.	
Rozendaal	» 35.25.	
Rijsbergen	» 2.50.	
Standdaarbuiten	» 10.05.	
Steenbergen	» 49.—.	
Terheijden	» 13.—.	
Teteringen	» 7.—.	
Vossemeer (Nieuw-)	» 19.—.	
Woensdrecht	» 4.—.	
Wouw	» 9.—.	
Zevenbergen	» 7.50.	
Zundert en Wernhout	» 15.50.	
Zwaluwe (Hooge- en Lage-)	» 11.—.	
		484.80.
Van Heeren kolonel-directeur, officieren en verdere beambten der 2e artillerie-directie		*f* 34.45.
» Heeren kolonel-directeur, officieren en verdere beambten der 3e fortificatie-directie		» 29.75.
» Heeren officieren van gezondheid in de vesting Breda.		» 16.50.
» Heeren Arrondissements-directeur en verdere beambten der indirecte belastingen, enz.		» 72.31$^{1}/_{2}$.

Bedragende de gezamenlijke Inschrijvingen alzoo de somma van *f* 1501.97$^{1}/_{2}$.

Welke som, na aftrek der kosten, ten bedrage van *f* 22.88, ter beschikking der Hoofd-Commissie te 's Gravenhage is gesteld geworden.

BREDA, den 21sten Julij 1849.

Namens de Sub-Commissie voornd.
J. F. C. J. DE ROY, *Voorzitter.*
J. A. VAN DER BURGH, *Secretaris-Penningmeester.*

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 20 Julij.

TARWE tot vorige prijzen, met eenige meerdere kooplust voor Cons.: 129, 130 ℔ bonte Pools. *f* 325, 330; 127 ℔ Jar. dito *f* 325; 126 ℔ dito *f* 315; 127, 129 ℔ Cubanca *f* 250.

ROGGE: Ongedr. prijshoudend; Gedroogde bij partij iets hooger verkocht; 124 ℔ Munst. *f* 150; 122 ℔ Holst. *f* 140; 114, 117, 118 ℔ Gedroogde *f* 134, 140, 142; 117 ℔ Odessa *f* 138.

GERST prijshoudend: 109 ℔ Pommersche *f* 117.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD: Vlaamsch 63, 64$^{1}/_{2}$, 63$^{1}/_{2}$ P. vl.; op 9 Vat, in Sept. en Oct. 63$^{1}/_{2}$ P. vl.

LIJNZAAD één doen: een klus 111 ℔ Finl. *f* 240.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 40$^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* 34$^{1}/_{2}$; in Mei eerstk. *f* 38$^{3}/_{4}$ à 39; Sept. en Oct. *f* 38$^{1}/_{4}$; Nov. *f* 38$^{1}/_{4}$ à $^{1}/_{2}$; Dec. *f* 38$^{1}/_{2}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 29$^{3}/_{4}$; Vlieg. *f* 27$^{3}/_{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40.

RAAPKOEKEN *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN *f* 7 à 9$^{1}/_{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 20. JULIJ 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 8,50	tot *f* 8,90.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 5,00	» » 5,10.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 4,95	» » 5,05.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 5,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,24.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,61.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 2,00	tot *f* 2,25.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *Julij*) was de fondsnotering: Ned. 2$^{1}/_{2}$ pCt. 51$^{3}/_{8}$, $^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; 3 pCt. 60, $^{1}/_{8}$, 60; 4 pCt. 79$^{7}/_{16}$, $^{5}/_{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 78$^{7}/_{8}$; Amort.-Syndikaat 3$^{1}/_{2}$ pCt. 81$^{1}/_{2}$; Spanje Ardoins 12$^{1}/_{4}$, $^{5}/_{16}$; dito van 510 P. st. 12$^{3}/_{16}$, $^{5}/_{16}$, $^{1}/_{4}$; 3 pCt. Buitenl. 35$^{5}/_{8}$; 3 pCt. Binnenl. 26$^{7}/_{8}$, $^{15}/_{16}$; Coupons Ardoins 8$^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$, Portug. te Londen 5 pCt. 28$^{7}/_{8}$; 4 pCt. 30$^{5}/_{16}$, $^{3}/_{8}$, $^{5}/_{16}$; Rusland 5 pCt. 103$^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; Id. 1828, 29 102$^{5}/_{8}$; Certif. 1831—33 90; 4 pCt. bij *Stieglitz* 82$^{9}/_{16}$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. 61$^{11}/_{16}$; Oostenrijk Metall. 74$^{1}/_{8}$, $^{1}/_{2}$, $^{1}/_{4}$; Id. 2$^{1}/_{2}$ pCt. 39$^{1}/_{2}$; Fr. Oblig. 3 pCt. 50$^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$, $^{9}/_{16}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.